

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben hazhoz
(korlátlan).
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes számú kiegészítő.
Hirdetmények díja:
Hátsó sorok egyszerű hirdetésnél 12,
készenlét 10, háromsorosnál 8 kr.
A nyilvántartás 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadják a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hans-
stein és Vogler** hirdetésfelviteli
hivatalában Budapest: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Bécs: Wallischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Klapka-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bermentetlen levelek csak ismert e-
zekről fogadják el. — Kéziratok nem
adatok vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
tész József** könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetések
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, május 8.

Helyesen jegyzi meg egy helybeli lap, hogy sohasem volt a sajtóban egy kérdés fölött sem oly egyetértés, mint a magyar delegatio hadügyi bizottságának tegnapi szavazása fölött. Bátran hozzá lehet ez észrevételhez azon állítást is tenni, hogy a sajtó rosszaló véleményét e tárgyban, a nemzet oly tulnyomó része osztja, miszerint jogosan mondhatni: az egész ország.

Ezen világos és tagadhatlan jelenség, ha egyrészt hivatva van a közös kormány tagjait komoly meggondolásra vezetni, másrészt fölöslegessé teszi a sajtó által egyhangulag elfoglalt álláspont bővebb védelmét, mivel az, a köztudomású helyzetben találja kiváló indoklását, s teljesen igazolt jogosultságát.

A szóbanforgó kérdés azonban annyira dominálja összes állami érdekeinket, hogy ahoz nem egy szempontból hozzá lehet még szólni, észszerűleg és haszonnal; ma csak egy, a tárggyal nem is egészen szoros összefüggésben álló kérdés kívánunk megpendíteni, mely a sensationális szavazás esélyei fölötti buvárkodásunk alkalmával önként fölmerült.

A főrendiek magatartása természetesen azon állás és befolyás fölötti elméletre vezetett, melyet a felsőház államszervezetünkben és nevezetesen a közös ügyek tárgyalásánál elfoglal és gyakorol.

A parlamentáris, nálunk sem kétségbevit, törvényes gyakorlata szerint, közterheket a népre csak választott képviselői róhatnak, azért a költségvetés tételének megszavazása kizárólag a képviselőházat illeti, a felsőház a költségvetési törvényt csak alaki oldaláról bírálja.

Világos ellentétben áll ezen, az egész világban a népképviselői kormányforma egyik sarkpontjának elfogadott axiómával, azon tény, hogy a delegatióban a felsőházi tagok, még pedig tekintélyes arányban, szavazati jogot gyakorolnak a nemzet által viselendő terhek épen legnagyobb része fölött.

Elismerjük, hogy miután ezen szerintiünk vizás, és a fontemlített elvekkel ellenkező intézkedés a közösügyek tárgyalására vonatkozó törvényen alapszik, annak megszüntetése, vagy korlátozása nem oly könnyen eszközölhető.

Jelenleg azonban még a fölött sem kívánunk vitatkozni, vajjon az érintett intézkedést meg kell-e változtatni, vagy nem, egyedül arra szorítkozunk, hogy annak törvényes létezéséből új bizonyítékot merítsünk a felsőház átalakításának égető szükségére.

Nem tartozunk azok közé, a kiki kormánytól a lehetetlent, t. i. azt kívánják, hogy mindent egyszerre végezzék el, s azért lemondunk még azon kívánságáról is, hogy a kérdéses reform még ez üllészek alatt föganasítottassék, amál határozottabban hangsúlyozzuk azonban abbéli óhajásunkat, hogy e kérdés a jövő, a jelen országgyűlés utolsó üllészekében oldassék meg.

A választási törvényhez behozandó novella, segíteni fog a népképviselői nálunk divó rendszerének legkiválóbb kinövésén, az incompatibilitási törvény megadandja a képviselőháznak a szükséges függetlenséget, de mindez csak fél rendszabály fog maradni mindaddig, míg a törvényhozási egyik része, rég elavult alapokon meghagyatik, összhangzás nélkül a többi államszervezettel, sőt ily módon a létező ellentét még érezhetőbbé s a sikeres összműködés még lehetlenebbé válik.

Ugy vagyunk meggyőződve, hogy nem létezik politikai iskola vagy párt-árvány, mely a fönt mondottakat tagadhatná; lehetnek és vannak is véleménykülönbségek az átalakítás irányára nézve, de annak szükségessége fölött csak egy vélemény uralkodik.

Nem vagyunk barátjai annak, hogy az ál-

lamban törvényesen létező faktorok bármelyike is pictus masculus legyen.

Nem vitatjuk, az egy, vagy a két kamara-rendszer előnyeit, de kimondjuk, hogy ha létezik felsőház, azt tekintélyesnek és a képviselőháztól ép úgy, mint a koronától függetlennek kívánjuk.

Felsőházunk elavult organisatioja békóként nyomja mágnaiknak működését, s bizonyára nem csekély részben ezen érzésnek és öntudatnak tulajdonítható, hogy felsőházunk elismerést érdemlő tapintatossággal igyekezik lehetőleg háttérben maradni.

Midőn a felsőháznak mint testületnek ezen böles és hazafias magaviseletét kiemeljük, hangsúlyozni kívánjuk egyszersmind azon, a létező viszonyok között úgy hisszük jogosult követelményt, hogy annak egyes tagjai se veszítsék szem elől valódi állásukat, mely ma, mint egy rég elmúlt kornak romba dől emléke tűnik föl.

Lehetetlen, hogy oly ténnyel szemben, midőn az összes felsőházi tagok, a kormánypart kintőbb egyéniségeinek ellenében a nép nagyobb megterhelése mellett szavaznak, a közhangulat ne forduljon keserűséggel a főrendház, vagy legalább is annak tagjai ellen, és természetes, hogy az adózó közönség kíváncsian vizsgálja közelebbről, hogy kik azok, akik oly nagy készséggel szavazzák meg a milliókat; s azon sem lehet esodálkozni, ha ily vizsgálat visszatetsztést szül, midőn azt mutatja, mily kevesen bírnak közöttük azon kellekkel, melyek alkotmányos országokban divó bármely főrendház rendszere által az ily tagságra megkivántatnak.

A jelen rendszer mellett megtörténhetik az, hogy egy 24 éves fiatal ember vagyon, tehetség és társadalmi állás nélkül, vagy egy olyan, aki egy alárendelt hivatalban fogalmazó vagy díjnok, szavazattal oly kérdésekben dönt, hol milliók forognak szóban.

Ez tarthatatlan állapot.

Alkalmat veszünk tehát a felsőházi-reform újolagos sürgetésére.

Legyen felsőházunk, de legyen olyan, mely tekintélyvel bírva sikeresen képes legyen ellentállani a fölülről jövő pressiónak ép úgy, mint az alulról támadó rohamnak, legyen felsőházunk, melynek intó szava ott, hol azt latba vetni jónak látja, vizshangra találjon a független és tekintélyes állásának hódoló népnél.

— A kormány — az „Ung. Corr.” értesítése szerint — mindenesetre még pünkösdi előtt fogja a választási novellát előterjeszteni, hogy a képviselők azt az ünnepek alatt tanulmányozhassák. Az ünnepek után első sorban az incompatibilitás kérdését, ezután pedig a választási novellát veendő a ház tárgyalás alá.

— A temesvár-orsovai vasut engedélyezése tárgyában négy napi tárgyalás után tegnap este 9 órakor irattak alá a jegyző-könyvek, az elnökölő pénzügyminiszteren kívül gr. Zichy J. közlekedési miniszter, Madarassy és Hieronymi államtitkárok, Leeb és Oetl tanácsosok, s az osztrák-államvasut igazgatósága részéről: báró Wodianer Mór, gr. Széchen, gróf Zichy Henrik, s a párisi comitő tagjai: Vicomte de Laqueronniere és Pereire; Bresson igazgató és Engerth udv. tanácsos. Az eredmény lényegesen következő volt: Az osztrák-államvasut-társaság engedélyt nyer a temesvár-orsovai vasut kiépítésére, amiért cserében összes biztosítéka egy millióval emeltetik föl. Az engedély életbelép akkor, ha a román pályák orsovai és tömöri (Brassó mellett) csatlakozása iránt a nemzetközi szerződés megkötetik s mindkét csatlakozás a román pályákhoz biztosítva lesz; a temesvár-orsovai vasut ettől fogva 3 és fél év alatt építendő ki. Az osztrák-államvasut-társaság minden további föltétel, vagy kedvezmény nélkül nyerte meg az engedélyt.

Az általa támasztott igényeket visszautasítja a kormány. A volt közlekedési miniszter által az országgyűlésnek bemutatott azon javaslat, hogy a kikinda-pancsovai vonal az osztrák államvasut-társaságnak engedélyeztessék, megsemmisül azon pillanatban, amidőn az új egyezmény bemutatatik a parlamentnek.

— A II-ik osztály f. hó 9-én délelőtt nyilvános ülés után az országházban ülést tart. Tárgya: a középt. okt. részletes tárgyalása.

— **Minisztertanács.** Mint a „P. C.” írja, tegnap délután minisztertanács tartatott, melyben Wenckheim Béla b. kivételével valamennyi miniszter és Mazurancs Iván horvát bán vett részt. A tanácskozás két óráig tartott s annak tárgyát a szerb egyház ügye képezte. A minisztertanács határozatilag kimondta, hogy a szerb egyházi congressus még a nyár folyamán összehívandó, s a congressus első föladata a patriarcha megválasztása leendő.

— **A váltótörvényjavaslat** tárgyalására egybehívott bizottság az igazságügyminiszterium helyiségeiben azon ezéltől tart ma délután ülést, hogy az előbbi tanácskozmányokban történt megállapodások folytán módosított vagy kiegészített szerkezet végleges szövegezésére iránt nézetét nyilvánítsa.

A felosztott erdélyi főkormányzók irattára — mint tudva van — a m. kir. belügyminiszteriumban őrzetik. Minthogy azonban ezen iratok közt számos oly okirat létezik, melyekre a feleknek vagy a bíróságoknak szükségük van és ezek kiadatása vagy másolása végett mindig a belügyminiszterium kerestetik meg, a felek nagyobb kényelmére azon intézkedés történt, hogy azon iratok, melyek urbéri, kinstári vagy más viszonyokra vonatkoznak, a kolozsvári törvényszék irattárába helyeztetek el, úgy, hogy az erdélyi részek azon felei, kiknek ezen iratokra szükségük van, könnyebben hozzáférhesenek. Együttal az erdélyi részek hatóságai és bíróságai is arra utasítják, hogy jövőre ilyen iratok közlése végett nem a m. kir. belügyminiszteriumhoz, hanem a kolozsvári kir. törvényszékhez forduljanak.

— **A temesvár-orsovai vasut kiépítésére** s engedélyezésére nézve a „Reform” a következő, nem érdektelen részleteket közli:

A tárgyalások folyamát és a szerződés részleteit még nem ismerjük, de hogy a kormánynak nehéz kényser-helyzetben erősküzdélme volt a Rothschild-csoporttal és a vele szövetségelt osztrák államvasuttal, az alig szenved kétséget. Nevezetesen gróf Zichyrol dicserőleg említik, hogy sok erélyt tanusított s Bittórol is mondják, hogy igen komolyan ellenkezett a finansziális tortura nagy mestereivel. Hanem hát hiába volt Zichy fiatal lel-kének hazafias fölháborodása, hiába Bittó erőküzdése, Ghyeczynek pénz kellett okvetlenül, hogy a fizetésképtelenséget kikérülje s a pénznek az arát meg kellett adniuk drágán, s a diadal, amelyet miniszterünk arattak, csak abban keresendő, hogy nem még drágábban fizettük meg a Fuggereknak az uszarakölesönt.

Mert ezek még többet követeltek. Megkapták a kötvényeket; hogy mennyi perzentre, az még a jövő titka; a szivességért, hogy kölesönöznek, azaz, hogy élnék a Kerkapoly által nekik megadott optio — recte monopolium — jogával a másik 150 millióra, ezért megkapták az orsovai csatlakozást az osztrák államvasut részére; megkapták ezen fölül a vasut magyar vonalaira az egy millió garantiafölemelést, s ezt még mintegy eredményképen emlegetik, hogy nem a temesvár-orsovai vonalrészre, hanem az egész vonalra szól e garantia, mely ilyformán inkább csak jogi, mintsem valóban pénzbeli biztosíték, mert valószínű, hogy az osztr. államvasut nem fog rászorolni a garantíára. S miben áll a kormány győzelme? Abban, hogy a tömösi csatlakozás is ki van kötve, de kétes, vajjon kiépítése eszközölhető fog-e lenni, mert a mi értesüléseink szerint az biztosítva nincs; továbbá abban diadalmaskodott a kormány, hogy az erősen követelt kikinda-pancsovai vonalat s ezzel a szerb csatlakozást és a zimony-budapest-bécsi terv végleges elejtését a kormány semmi szín alatt meg nem adta az osztrák államvasutnak.

Ez nem volt könnyű győzelem.

Az osztrák államvasut érdekeinek képviselői Tisza és Kerkapoly urakkal kötött szerződésekre, a négyszeri kiadásban föltalalt nagy vasuti szerződésre hivatkozik s belöle jogigérvényt formáltak a magyar kormánnyal szemben. Ezen híres „terv”, mely genialis nagyságában, egész meztelenségében jellemzi a Kerkapoly-acra döreséget és kárhözatos voltát, sok más mindenféle vasut közt a pancsova-kikindait is engedményezte volt. Hogy is ne, hiszen Kerkapoly és Tisza a nagy vasuti szerződést a bécsi hitelintézetekkel kötötték meg, tehát épen a Rothschild-csoporttal, vagyis azon urakkal, kiknek kompániájában áll az osztrák-államvasut-társaság is, élen b. Wodianer Mórítzsal, ez pedig csak nem feledkezhetett meg az osztrák-államvasut érdekéről a keleti csatlakozások körül. Így hát most, midőn ugyanazon érdemből auf Gnade und Ungnade, kiknek 1871-ben kezére akarta játszani az összes magyarországi forgalmat, még pedig az államkincstár rovására, ezen urak megemlékeznek jöltevőjükről és hivatkoznak a vele kötött, de általa meg nem tartott szerződésekre. A konzortium bizonyosan tudta, hogy a Bittó-

Harsányi

kormány nem áll rá azon állásponton, hogy ő a Kerkapoly-Tisza-politikának szavatosa örökös, de preszsiót akart gyakorolni, s mi igenis érdemül rójuk föl Bittónak és Zichynek, hogy ezen nyomásnak nem engedtek s a panaszosai csatlakozást határozottan visszautasították.

A tárgyalások eredményét különben a „Pester Corr.“ mely hosszabban ismerteti a Tisza s Kerkapoly által kötött 1872-ki szerződés is hátrányaival, a következőkben adja szabatosan:

Az osztrák államvasutársulat megkapja az engedélyt a temesvár-orsovai vasút kiépítése iránt, s ennek fejében cumulativ garantiája egy millióval fölebb emeltetik. Az engedély akkor lép jogerőre, ha a nemzetközi egyezmény az orsovai s a tömösi (Brassó melletti) összeköttetésre nézve meg lesz kötve s mindkét csatlakozás a román pályákhoz biztosítva lesz; a temesvár-orsovai vonalnak a nevezett időponttól kezdve 3 és fél év alatt ki kell építtetnie. Semmi egyéb kedvezmény vagy föltétel e vonal kiépítéséhez nem köttetett. Azon igényekkel szemben, melyeket az osztrák államvaspályatársulat érvényesíteni akart, a kormány teljes elutasító magatartást követett. A volt közlekedésügyi miniszter által a kikindapanaszvasutnak az osztrák társulat részére való engedélyezése iránt a képviselőház elé benyújtott javaslat az új egyezmények beterjesztésekor vissza fog vonatni.

Budapest, május 8.

A volt határvidék lakóinak első politikai életnyilvánulása furesza színben tüntette föl az új országgrszben uralgó hangulatot a magyar állam iránt és megmutatta, hogy egy egész vidék lakossága mily tévutra lépett politikai meggyőződés hiányában.

A határvidéki lakosság, mely a polgárosítás műve előtt a kiadott katonai parancsok vak követésében nem ismert sem hazát, sem hazaszeretetet, és katonai institúciójánál fogva a birodalom többi részével semmi szoros viszonyban nem volt, Magyarországhoz történt visszacsatolása után az alkotmányt és a szabad önkormányzati jogot úgy fogadta, mint valamely csalárd ajándékot, melyre az izgatók föllovaslása után elmondta: „timeo Danaos et dona ferentes.“

Más műveltebb és szabadság után vágyó nép kézzel és lelkes örömmel nyult volna oly institúciók után, minőket a határvidékiek az anyaországtól kaptak, melynek kormányza azt hívő, hogy az alkotmányosság legközelebb könnyebben fejlődik ki a szabadságszeretete, mintha a járszalagon vezetik a műveletlen tömeget mindaddig, míg önállási jogának tudata föl nem ébred benne.

A határvidéki lakosság elégtelenséggel és magyarellenessé tünnetekkel fejezte ki abbéli kívánságát, hogy adják vissza neki katonai szervezetét, a házközösséget és „urait“, mert bennük még nincs meg az önlehatározás és önéselekvéshez szükséges képesség.

Ha a titeli és a fehértemplomi, a panaszosai és karánsebesi választások előtt és alatt történeteket figyelembe vesszük, hogy e fölvetésekre valóban van elég okunk és nem is gondolkozhatunk másképp a határvidékiekről.

Azonban egészen más fogalmakat alkantunk magunknak roluk, ha a választási mozgalmakban tapasztalt jelenségeknek okait és kuforrását kutatjuk.

Meggyőződésünk szerint csalódnak azok, kik azt hiszik, hogy a népben keresendő az elégtelenség magva, hogy ez irtózik az alkotmányosságtól, a magyar állami kapeostól, hogy jogos panaszai vannak, melyek megérdemlik, miszerint országgyűlésileg megvizsgálattassanak.

Azon nemzetiségi matadorok, kik mint képviselőjelöltek választókerületükben megbuktak s a volt határvidéket használták föl eszközül megválasztásuk és szereplésükre, egyedüli okai mindennek.

Ők a választási taktika minden fogását igénybe vették, hogy bejussanak a magyar képviselőházba és itt folytathassák botrányos föllépéseiket. Ők küldték ki ügynökeiket a határvidéki népek fölzigatására, ők terelték a tudatlanság ártatlan állapotában élt népet oda, hogy ez, egy általa nem ismert rendszert kárhoztasson és a császár magas személye iránti hódolatának ostentatív piaczarhordása mellett a magyar államhoz tartozását kétségbe vonja, jogtalanak és önmagára nézve sérelmesnek tekintse.

Nekik köszönhetik elzáratásukat azok, kik röviddel ezelőtt, a panaszosai választásánál elkövetett vétségeikért elítéltek.

Most pedig, mint halljuk, ugyancsak ők, nem elégedve meg azzal, hogy egy nép fölzigatása árán képviselőkké lettek, egy határozati javaslatot készítenek dr. Polit által beadni, mely indítványozza, hogy az országgyűlés egy bizottságot küldjön ki a határvidék panaszainak és óhajainak kipuhatolására.

Valóban szeretnők tudni: minő panaszok forognak föl a határvidéken? Nem hagyták-e meg nekik volt papjaikat, tanítóikat és jegyzőiket, nem hagyták-e meg nekik jóformán mostanáig volt kerületi tisztviselőiket, nem történt-e ott is ugyanazon törvény szerint az adókiadás és behajtás mint nálunk, nem választottak-e ugyanazon törvény alapján, nem áll-e rendelkezésükre ugyanoly posta és távirat mint nálunk, nem kaptak-e jó törvényszékeket és járásbírókat? Avagy talán az átmeneti intézkedések ellen van kifogásuk?

Mi nem tekintjük uralgó intézményeinket egyedül

boldogítóknak, de ha mi magyarok gyökeresen reformjaink keresztülviteléig azokkal megelégedve lehetünk, miért panaszkodnak azok ellen a határvidékiek, miért akarnák ép ők és csakis ők panaszainak országgyűlésileg leendő megvizsgálattását?

Az eddigi tapasztaltakból jogosan következtethetjük, hogy e kívánságnak kuforrását csakis a nemzeti-ségi képviselők képezik és maga a nép, mely lassan-meggyőződik arról, hogy a magyar kormány még sem oly barbár, mint amilyennek ez urak föltüntetni szeretnők, és hogy a magyar közigazgatás és törvénykezés még sem rosszabb mint a volt katonai administratio és bíraskodás, nem tud ez új játékról semmitsem és maga is csodálkozni fog képviselőinek botránykereső szándékán.

Különb is az országgyűlés nincs hivatalba bizottságokat kiküldeni, melyek úgy, mint hajdan a magyar királyok, beutazzák az ország egyes vidékeit, hogy a lakosság panaszait kikérdezzék. Akinek panaszja van, forduljon az illetékes forum elé s keressen ott orvoslást; — ha pedig illet comptens helyen nem kaphat, úgy a petitionalis jognál fogva forduljon a képviselőházhoz, hogy ez a lakosok sérelmes ügyeit megvizsgálta.

Reméljük, hogy a képviselőház, melynek hazafias tagjai már beleuntak a nationalisták ezáltalán tüzelmibe, az indítványt tevő panaszosai képviselőnek határozati javaslatára szavazatukat adni nem fogják.

Párisi levél.

— Május 5. —

A parlamenti szünidő nem sokára véget ér és alkalmasint a képviselő urak új erővel megfogják kezdeni fölbizakított működésüket. Legelőbb a szünidőknek mikénti fölhasználása azt sejteti velem, hogy viharos ülések leszünk szemtanúi, mert alig van képviselő, ki a nyugalomra szánt időt ne használta volna arra, hogy egy vagy más szövegben lévő kérdéssel a vidéki vagy fővárosi lapokban nézetét el ne mondja. Mit is csináltak volna a szegény újságírók ezen reájok nézve „saison morte“-ban. Mindig csak arról elmélkedni, hogy a nizzai képviselő Piccon, vagy mint régen nevezték Piccone, mit mondott toasztjában, csak nem lehet. Amár különös madárnak kell lennie, mert midőn megszavazatták a nizzaiakat, a csatlakozásnak legerősebb pártolója épen főnemlített úri ember vala; persze Franciaország akkor nagy volt, erős is volt, egyáltalán kevés adót kellett fizetni és azt a keveset a nizzaiak számára még elviselhetőbbé tették, mi természetesebb, minthogy a fufangos Piccone francziából hangzásra változtatván ezen nevéét, ténnyel is behízyonítani óhajtotta azon szándékát, új hazájának hű szolgálatokat akar tenni.

Azóta néhányszor hazafiasan nyilatkozott és egy alkalmat sem mulasztott el, magát jó francziának mondani. — Most egy nagy szerencsétlenség után, midőn a hazafinak nemcsak szóval, hanem tettel is be kell bizonyítani, hogy áldozatokra kész, most midőn valamivel több adót kell fizetni, azt mondja Piccon toasztjában, hogy ha nem lesz elegendő, midőn szeretett anyaországhoz, érve Olaszországhoz fog csatlakozni újból Nizza. Hamvai ez alkalomkor föl fognak kelni résztvevők a nagy ünnepeken.

Lehet-e csodálni, hogy sokan nem érték ezt egy franczia országgyűlési képviselő részéről és azt óhajtják, hogy mondjon le és válassza meg magát Rómába képviselőnek? Nálunk is fészkelnek ilyfajtaú madarak, és azok most okulhatnak azon, hogy bánik a közvélemény itt olyan egyénekkel, kik hazájukon kívül keresik aljas aspiratióik kielégését. Mert valóban nemcsak forrásból nem eredhet Piccone ur nyilatkozata. És hogyha a német nemi hasonlatosságot akarnak látni Piccon és az elsassi képviselőnek a berlini parlamentben tanúsított hazafias magaviselete között, ez csak azt bizonyítja, hogy nem mindig okos ember az, aki szemébe néz veli, és sokszor e szemüvegnek színe másnak láttatja a dolgokat mint azok valóban léteznek.

Aki a két dolog között nem lát különbséget, az vagy nem a karja látni, vagy pedig oly rövidlátó, hogy legfőlegbb sajnálhatom.

A szünidő alatt már megint egy új Eris-almát találtak föl, mintha már nem volna elegendő! A még el nem ejtett medve bőre körül támadt vitához lehetne hasonlítani e kérdéscsüvőt, mely még az osztráchoz sincs utasítva. Most, midőn a történt enunciaciók az igazságügyér körrendelete következtében a nyugodtabb pártok mindnyájan belenyugadtak a septenatusba, most a körül foly nagy vita, vajjon a jelenlegi kormányfőnök netáni halála következtében, föltéve, hogy addig a constitucionalis törvények meg lesznek szavazva, mi fog történni? Nem kis kérdés ez. De elég táborba is osztotta úgy a képviselőket mint a sajtót.

Néhányan azt óhajtják, hogy mindjárt, mihelyt az országgyűlés összeül, egy bizonyos személy válasszassék meg alelnöknek, ez csak az alelnöki címet viselő, természetesen jelenleg functio nélkül lenne, de a kormányzatot az elnök halála következtében azonnal átvehetné. — Mások e rendszabálynak azt vetik szemre, hogy nem nyújt elég garantiát, mivel nem lehet meghatározni, ki hal meg hamarabb, és így az országgyűlés hét éven át többször jöhetne azon sok izgatással egybekötött helyzetbe alelnököt választani de mondják, az is megtörténhetik, hogy egy járvány alkalmával mind a két személy egyszerre halhat meg s az ország nem fogja tudni, mit válasszon: alelnököt-e, vagy alelnököt? Ezek az alelnöki tisztelet nem óhajtják bizonyos személyhez kötni, hanem ezerszeribbnak vélik azt más állással összekötni és nézetük szerint az új második kamara elnöke, illetőleg ennek többi alelnökei lennének hét éven keresztül a jelenlegi kormányelnök praesentiv utódai.

Egy harmadik iskola pártolói sem az egyiket, sem a másikat nem óhajtják. Elegendőnek állítják azt meghatározni, hogy az elnök halála következtében kik által történjék a kijelölés, ki legyen kijelölhető és mi módon válasszassék egy új elnök. Végére vannak és különösen a bonapartista táborban, kik nyíltan és minden habozás nélkül ezt mondják: „Mi főnn akarjuk és főnn fogjuk tartani a septenatus, de csakis Mac Mahon személyével, kiből tökéletes bizalmunk van, ha meg találha halmi, vele együtt a septenatus is sirba szállott; és akkor követeljük, hogy a jövő kormányforma iránt a néphez appelláltassék.

Min látjuk, „quot capita, tot sensus.“ Ma még meg nem lehet határozni, melyik nézet fog majd túlsúlyra vergődni. Ez leginkább a jövő cabinet mikénti alakulásától fog függni. Ha a kormányhoz közel álló közegek még annyira is állítják, hogy egyes tagjai a cabinetnek sokkal erősebben állanak, mint valaha, és hogy azokat a legszebb és legjobb egyetértés fizti össze, azt hiszem, a közel jövőben egy-kettő a jelenlegi miniszterek között kénytelen lesz tárczáját más egyének engedni, ki most még kissé bal felül ül. Mindinkább lábra kap azon nézet, hogy Franciaországot csak egy erős és higgadt köztársasági constitucioval lehet kormányozni, és ezen nézet túlsúlyra való vergődése végeredményében az országnak bő gyümölcsöket fog hozni és sokkal üdvösebb lesz, mint a jelenlegi természetellenes házasság, melybe a köztársaság elvének pártolói a royalista fractiókkal élnek.

Ha a nagy publicum meggyőződik, hogy azon fáradnak Versaillesben, hogy egy erős és hatalmas köztársaságot teremtsenek és azt egy körülbástyázzák, hogy fennmaradása ne függjön egy embernek életétől, akkor a jövő hátralevő választások bizonyára a higgadt párt számára fognak új erőket a képviselőházba juttatni, és hogy ha ma-holnap új általános választásokra leendő szükség, a világ is meg fog győződni arról, hogy azon lapoknak, melyek Franciaországot monarchista érzelműnek mondják, nincs igazuk. Barcsay K.

Külföld.

Budapest május 8.

A külföld legnevezetesebb eseményének Bilbao fölszabadításának következményeivel foglalkoznak e perczben a külföldi lapok.

A spanyol kormányt több helyről értesítik, miszerint a karlisták önkényesen jelentkeznék és amnestiát kérnek. E lépésekre a bask-forradalm legkiválóbb hősnök a karlista Castor de Andechaganak este indította őket. Párisi hírek szerint számos karlista csapat francia területre menekült. Maga Don Carlos is Franciaországban van. A 66 éves Concha tbc., kit a legtöbb érdem illet, az ország északi részének főparancsnokságát vette át.

Egy igen érdekes leleplezés közöl a „L'Indépendance Belge“, mely a bonapartistáknak alig fog élvezetet szerezni. Nevezett lap szerint bizonyos, miszerint Eugénia császárnő lett volna oka és indítója a német-francia háborúnak. A chislehursti udvarnak törekvése e végzettes kimeneteli háborút másokra tolni, e leleplezés folytán teljesen meghiusul.

A francia nemzet most már tudni fogja, kinek köszönheti a szegényt, mely Sedannál, Gravelotte-nál, Páris alatt és egyéb helyeken a tulnyomó és jól fölszerelt német had által rajta ejtetett.

Bismark hg ama szándékáról, hogy Victor Emanuel Franciaország elleni háborúra bírja, a „Times“ közelebb egy cikket irt az angol fölsőház külpolitikai discussiója alkalmából. Nevezett lap e pontra vonatkozó cikkének része így hangzik:

„Sajátságos megvilágításban részestül a béke tartósága iránt messze elterjedt bizalmatlanság. Mondják, hogy midőn tavaly az olasz király Berlinben járt, a német birodalmi kancellár elzárásokat tett neki arról, hogy Nizza teljesen olasz érzelmű és Savoya saját törzsenek bölcsője és hogy az alpes-alji megyék visszacsatolására meginduló mozgalomban a király számíthat német szövetségének barátságára. A király — mondják — vitzariadt oly vállalattól, mely Olaszország pénzügyeit a bukásig vihetné, és mi nem tesszük föl, hogy Bismarck annak keresztülvitelére valóban törekedett volna. Az igazságát nem nehéz föllebezni. A kancellár bánulatos uyltságának ezéja egyedül az volt, hogy kipuhatolja, honnan kellene megindítani a mozgalmat, ha külső, vagy belső indokokból elhatározná magát, hogy mozgalmat indítson meg.

A ravasz játékoshoz hasonlólag jó előre kiszámította a játék esélyeit, s látta, hogy szükség esetében mennyire számíthat Victor Emanuelre. Így értelmezte a herceg és a király beszélgetését, ez teljes összhangban áll a herceg tetteivel. Bizonyos, hogy a kancellár terve nagyon merészek voltak. Nizzában mindig vannak separat tendenciák, melyek a legkisebb provocatióra kitérésre bírhatók és épen nem volna csodálni való dolog, ha egy oly király, ki soha sem áldozta föl katonai budgetjét a pénzügyi igényeknek, kész volna születési és atyáinak temetkezési helyét visszafoglalni. Diesétre méltó vonakodása, hogy még tovább vigye a papirpénz elértéktelenedését, okos felelet volt arra, hogy Bismarck hg. csábítató beszélgetését más tárgyra vigye át.

Egy bécsi lap ez új leleplezéssel összekötötte akarla hozni Piccon nizzai képviselőnek ismeretes separatistikus beszédét, mely egész Franciaországban megbotránkoztatást szül, melyért a kormány pörbe akarta fogni, és melynek következtében kénytelennek érzé magát lemondani képviselői mandatumáról, továbbá kapcsolathozza Bergondi ugyancsak odaváló képviselőnek öngyilkosságát is.

Külömfélék.

Budapest, május 8.

(Kinevezések.) Az igazságügyminiszter a pesti kirtörvényszékhez jegyzővé: Kiss Károly m. k. semmitlenki segédfogalmazót, továbbá aljegyzővé [Kádebo Gyula törvényszéki

gyogyakornokot és bírósági végrehajtóvá Geszti Ferencz aradi lakost, Gábel László nagyrőcei adószívet az abádszalóki kir. járásbíróval mellé bírósági végrehajtóvá, a pénzügyminiszter Hedry Bertalan és Czira László számgyakornokokat az adó- és jövedéki számvétséghez III. osztályú számtiszttekké nevezte ki.

Bittó miniszterelnöknek tegnap este ismét fényes ebéd volt, melyen Szapáry Gyula, Trefort és Bartal minisztereken kívül, Hunyady Pál gróf, Gyürky Ábrahám gróf, Haynald érsek, Rüdics báró, Horváth Boldizsár, Paczolay, Papp Lajos stb. jelen voltak. A miniszterelnök neje ismét kitünően viselte a háziasszony tisztét.

Az idői jogászygyűlés pünkösd hetében fog megtartani. Az előkészületek e gyűlésre már befejeztettek, s az illető körökben már most is élénken izgatnak az elnökségi választásra nézve. Az idén az ügyvédekben van a sor, a jogászygyűlésnek elnököt adni. Azonban úgy látszik, e tekintetben még nem történt megállapodás, és sokan vélelmezik azt a nézetet, hogy az eddig betartott sorrend mellőzésével az elnök a bírók közül lenne választandó. Ha e nézet győz, úgy alkalmasint a judex curiae, Majláth György, fog fölkértni az elnöki szék elfoglalására. Azt hiszik, hogy ez által a legfőbb törvényszékek megnyernek a jogászygyűlés részére. Vasárnap ezen ügyben konferencia tartatik.

Erdekes vendége volt a napokban a fővárosnak Ezen vendég La Guéronnière vicomte, kinek röpiratai néhény év előtt oly nagy föltűnést okoztak Európaszerte. La Guéronnière mint az osztr. államvámpályatársulat francia igazgatótanácsának tagja a temesvárosi vasút iránt folytatott tárgyalások miatt jött Budapestre. Kevés publicista nevének emlegettek, egy időben annyit mint III. Napoleon e híres irodalmi munkatársát, ki a legelőbbekkel legítimista családok egyikének ivadéka és 1816-ban született. Már az 1848-ki forradalom előtt szoros viszonyba lépett Lamartineel, ki őt elnök korában a külügyi miniszteriumnál alkalmazta. A forradalom után a „Presse” munkatársa volt, de Girardin Emillel megfőrné nem tudván, átment a „Pays”-hoz, melynek akkoriban Lamartine volt politikai lapvezetője. A két jó barát közt később surlódások támadtak Napoleon Lajos miatt, kinek legrajongóbb bálmulói közé tartozott La Guéronniere. Az államszín után senatorrá és a becsületrend lovagjává, majd az államtanács tagjává neveztetett ki. At láosán hiszik, hogy három híres röpirata: „III. Napoleon és Angolország”, „III. Napoleon és Olaszország”, „A pápa és a congressus” La Guéronniere grófnak és eszázári urának közös műve. 1862-ben a kezdetben szabadelvű, de később mindinkább a reactionarius iránynak hódoló „La Franco” című lapot alapította. 1868-ban Brüsszelbe küldetett mint követ, s a porosz háború óta a politikai színpadról visszavonult. A magyar viszonyokkal alkalma volt megismerkedni publicistákai pályáján és kevés francia ismeri nála alaposabban ügyeinket. Tegnap este a nemzeti casinót látogatta meg, hol szintén kiváló figyelem tárgya volt. Ugy hallják, hogy a vasuti tárgyalások befejeztetvén, ma reggel már visszautazott.

Lesz ismét látványosság a nemzeti színház egyik közelebbi előadásán. Mivel azonban most operáról. Erkel „Brankovics”-áról van szó, a látványosság helyén lesz, esztünkben sincs fölszólalni ellene, sőt még a látványos előadásokat megelőző szokott reklamokból is közül-jük a következőket: Az első fölvonásban nagyszerű hadmenet fordul elő, s Brankovics Szendrőben nagy diadalünnepet tart, melyet egy igennépiesen jellemző nagy kolo-táncz és karéneik fejez be, sajátásgosan eredeti és kintinő zenei festéssel hangszerelve. A második fölvonásban Murad és Mara szerelmi kegyese emelendő ki, és a bucsuensemble, mely magasztos és tökéletes drámai festés zenésztileg is. A harmadik fölvonás — az operában is mint a tragédiában — a legkittinőbb. A vak Brankovics-fűk visszaérkezése, az ősz Brankovics kétségbeesése oly szív-reható és leket megkapóan van Erkel által festve, hogy igazán minden hangszere nevezetes szócéna és tragikai helyzetet magyarázza — ugyszólván beszéli. Odry e jelenetben fölülmulja magát, s valóban csakis az ő előadó művészetével kerülhet Brankovics a színpadra. Igen híven találó és sok drámai érzéssel, előadási művészettel támogatják Odrtyt e nagy jelenetben Pauli és Ellinger Józsefa; — a végjelenet, mikor a székely és a magyar sereg megérkezik, és Brankovics mint bősziült oroszlan boszura támad fiait a törökök ellen, olyannyira lázasan és általános elragadtatással van zenéileg is megírva, hogy valóságilag frenetikus hatást gyakorol magukra az előadókra is. Az utolsó változás Murad fényes sátrára, mely a táborban hordozható módon van összeállítva, a serail hőgyei festői esportozatokban foglalják el az egész színpadot, előbb dala és azután tánczra kelnek, melyben Rotter Irma is részt vesz. Ez egy egész táncjáték lesz, melyhez a balletszemélyzetet megszorították. A kiállítás — egy díszlet mint jelmezek szempontjából igen fényes, s a mi legfőbb dolog, jellemzetes lesz, történeti hű képek, rajzok leírások után készítve, Molnár ismert izlése szerint és fölügyelete mellett.

A budapesti tavaszi löversenyek elseje vasárnap lesz d. u. 3 órakor. A díjak a következők: I. Széchenyi díj 100 arany; Nevezve van rá 10 ló. — II. Egyesült nemzeti díj: összesen 500 arany ezüst serlegben; nevezve van 24 ló. — III. A mezői gazdák versenyén az első díj 100, a második 50, a harmadik 25 ft — IV. I. osztályú állandó 1200 tiz frankos magyar arany; nevezve van 6 ló. — V. Kis akadályverseny 800 ft. Handicap.

Földtani fölvételek. A hivatalos lap jelent, hogy Hantken Miksa miniszteri osztálytanácsos és a magyar kir. földtani intézet igazgatója által fölterjesztett fölvételi tervezett Bartal György földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott. E szerint a m. földtani intézet tisztviselői a jelen évben 5 osztályban fogják a fölvételeket eszközölni, és pedig: dr. Hofmann Károly s Matyasovszky Jak b a törzskari térkép F 12 F 13, Bückh János és Kókán János F 11, Telegdi Róth Lajos E 10 E 11 jelti osztályokon foglalt területeken, vagvis Somogy- és Baranyamegyékben. — Dr. Pávai Vajna Elek és Herbiech Ferencz Erdélyben folytatják a fölvételeket, az első N 10 jelti osztályon, az utóbbi pedig Erdély keleti részén a tavalyi fölvétellel határos területen. — Hantken Miksa igazgató be fogja utazni azon területeket,

melyek a jövő 1875-ik évi fölvételek tárgyát képezik, hogy az azok megállapításához szükséges adatokat megszeresse. Valamint az előbbi években, egy a jelenben is a földmívelés- ipar- és keresk. miniszter megkereste a fölvételi területen létező törvényhatóságokat, hogy a fölvételekkel megbízott egyéneket kiküldetésök teljesítésében minden módon támogassák, s e célból a fölvételekkel megbízott geológok mindegyike részére „nyílt igazolvány” állíttatott ki a miniszter által.

A tátrafüredi fürdőre vonatkozólag kedvezőtlen hírek merültek föl, midőn e fürdő a borsód-miskolczi gőzmalom tulajdonába ment át. Ezen hírek ellenében a „Hon” elszámítván Tátrafüred kiváló előnyeit így folytatja: Tátrafüred rövid idő előtt a borsód-miskolczi gőzmalom, egy ép oly jöhételi, mint nemzetiis irányu társaság birtokába ment át, melytől remélhető, hogy e gyógyhelyet nemsokára európai hírre vére fogja emelni. Egyuttal több lap által hozott téves tudósítás ellenében közölhetjük miszerint a társaság úgy az eddigi fürdőzorst dr. Szontagh Miklóst, mint Blázy Ede fölügyelőt, kik a vendégek kedvencei voltak, továbbra is szerződtette. Végre még sub rosa megsughatjuk, miszerint Tátrafürednek ez idén, szokott nagyuri törzs vendégein kívül, két magas látogatója is leend, kikről majd annak idejére tartjuk föl magunknak a részleteket.

Az éhség már is megjelent borzasztó arczával az ország egyik vidékén. A „M. Polg.” Közép-Szolnokból veszi a szomorú hírt, hogy ott a szükség kezd a legszomorubb alakot ölteni. A Biük alatt például a lakosság alakor és törökbuza-kocsánból készít kenyert, mely csak az éhhaláltól menti meg a szegénységet. A kormány által föganatva vett utunomkálatok nagyon keveset bírnak enyhíteni a közmoron.

Rövid hírek. Edelman Lajos kis-pesti lakos vezetéknevét „Nemesre”-re változtatta. — A kolozsvári 20 aranyos vigjáték pályázatnál dícsérettel kitüntetett „Egy ókos asszony” című szerzője Lukács Sándor színész. — Erzsébet városról írják: „A kir. 2-ik horvázászlóalj zászló-szentelési ünnepélyét f. hó 10-én fog megtartani. A zászló anya gróf Beldi Ferencz, koszosur leányok a vidék legszebb leányai. A szentelés nagy ünnepélyességgel és estőjen a városi község által rendezendő tánczestélyivel egybekötve fog megtartani. — A magyar mérnök- és építésze-gyület 1874. évi május 9-kén (szombaton) esti 6 óra-kor az egyet helyiségeiben (régii Lloyd-épület, a Duna felőli oldalon, II. emelet) egyetemes szakülést tart, melynek tárgya: Horváth Farkas értekezése: A gyakorlati mértan vívmányairól, melyvel kapcsolatban bemutatja saját találmányát, a földosztásnak géppel végzésére. — A „Corsó”-kávéházba tegnapelőtt éjjel egy egészen meztelen ember akart belépni. A rendőrségre vezetettvén, őrltnek ismertetett föl és átadott a kórháznak megfigyelés végett. — P. Teréz ismert tolvaj nő, ki jelenleg valamely nyilvános mulató helyen pénztárnoknál, tegnapelőtt a kerepesi sírkertben temetés alkalmán használna föl, egy gyászoló asszony zsebéből kihuzta a pénztárcát, azonban rajta éretett és elfogatott; a tárcza még nála volt. — Nagy-Megyer közszé szám-alárússal ellátott levélben köszönetet mondott dr. Farkas Benő orvos urnak a cholera napjában tanúsított önfeláldozó működéséért. — Miskolcz nagyvárosias színezetét kezd nyerni a „Borsod” szerint, miután az ut-czák separtetése s locsolása már tényvé vált. Csekély ugyan ezen reform, habár ezt sem vártuk Miskolcztól. Kivánjuk, hogy az alföldi nagy városok ne engedjenek tul-teni magukon e tekintetben, hogy ne kellessék az utazó-nak Debreczen, Szabadka, Holdmezővásárhely stb. sár-tengereiben főnakadni. — Május 5-kén Nagyváradon estvel 0 óra után egyszerre az egész éghozlat fényesen volt világítva. Keletről-nyugotra villámcsésséggel és vakító fényt árasztva csillag hullott. A ritka tümemény egy pár másod perczig tartott. — A dél magyarországi régészeti és történelmi társulat f. hó 2-én közgyűlést tartani, melyek többek közt jeles történetbu-várunk Pesty Frigyes értekezése „Temesvár környéke a középkorban” is föl fog olvastatni. — „A tyukászati” című, hazánkban minden esetre egyedül álló szakmunka megjelent, s beküldetett szerkesztőségünkhez. Ezen szak-értők által igen kedvezően bírált munkát Grubiczgy Géza írta. Ára egy forint.

Nemzeti színház. Szombat, május 9. „Romeo és Julia”. Opera 5 fölvonásban.

Törvényszéki csarnok. Budapest, május 8.

(Rablási kísérlet az üllői-uton.) Mult é. november 7-én este Hartl és Maron rendőr-biztosok egy merész rablási és talán gyilkossági kísérletet húsítottak meg, melyet négy suhancz Reisz, az üllői út végén lakó szeszgyármok ellen tervezett. Mellez József, egy többször fenytett és igen rossz jellemű egyén, a megjelölt nap előtt Hartl biztosnak följelenté a tervezett büntetett, és közvetlenül annak elkövetése előtt a tábori kórház mellett fekvő Pfeiffer féle kávéházba vezeté a biztosokat, hol Patonay és Juszkó tartózkodtak. Ezek a biztosok láttára szökésnek indultak ugyan, de elfogattak. A negyedik, Palásthy Endre kömiveslegény, a kirabolandó gyárnok kertjénél várt, és rövid ellentállás után elfogatva, nála három kézfőrtöltést és hamis kulcsokat találtak.

A vizsgálat kideríté, hogy ezen kések Nyeznik kertész tulajdona, kinek házában a hamis kulcsok is készítettettek. Nyeznik és szomszédját Balaskót azonban az orgazdaság is terheli, amennyiben november 5. Mellez és Palásthy által Kóbányán föltörés által lopott fehér-ruhát sötét éjjel még nedves állapotban és föl-tinó olesón vették. A mai végtárgyalásnál Palásthy és Mellez a fehér-ruha lopására nézve egymásra tolják a bűnösséget, habár kétségtelen, hogy Palásthy vitte a lopott jószágot eladás végett. A rablási kísérletre vonatkozólag Palásthy vádolt az állítja, hogy Mellez egyrészt azért koholta és mindjárt följelenté e tervet, mert Palásthy nem akart neki pénzt adni, s másrészt pedig azért,

hogy a rendőrségnél magát némi tekintetbe helyezze, lo-pásait folytathassa. Mellez erre nézve is tagad, és a rab-lás tervét Palásthynek tulajdonítja. Juszkó és Patonay azt állítják, hogy ők semmiről sem tudtak. Kos-suthányi kir. ügyész e két utóbbira nézve bizonyítékok elégtelenségéből való fölmentést hozott indítványba. A fenytő-törvényszék Mellest és Palásthyt egyévi, Nyezniket 3, és Palaskót 1 havi börtönrre ítélte, Juszkó és Patonay bizonyítékok elégtelenségéből mentettek föl.

Táviratok.

Bécs, május 8. Az „Union bank” közgyűlése elfogadta az igazgatótanács indítványait, melyek szerint a bank tulajdonában levő 20.40 db saját részvény megse-misítendő; a megmaradó alaptőkéből 9 millió 300 ezer ft akként leirandó, hogy a teljesen befizetett részvények névértéke 140 ftban állapittatik meg, végre, hogy a mér-leghben kimutatott 6.886.690 ft veszteség a loirásra szánt tőkéből törlesztendő, av ebből fönmaradó 2.413.309 ft pedig a külön tartalékalapra irandó, mely ezáltal 12.247.459 ft-ra emelkedik.

Páris, május 7. Az állandó bizottságban Broglie bizonyos lapok elnyomatására vonatkozó interpellációra vá-laszolá, hogy a nemzetgyűlés maga kétszer hagyta helyben az ostromállapotot; a marsaillei tanácsban előfordult eset a bíróságoknak fog átadatni.

Madrid, május 7. Serrano egy küldöttségnek vá-laszolá: A carlismus meg van ingatva, de nincs legyőzve; mikor ez legyőzve, a cantonalismus pedig veszélytelenné tőve lesz, akkor az ország szabadon fog magával rendelkezhetni. — A Don Alfonzó alatt egyesített bandák jelentékeny veszteségek szenvedése után szétverettek.

Közgazdaság.

Budapest, május 8.

A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött orszagos bizottság Bécsben 1874. évi májushó 5-dik napján tartott XXIII. ülésében az államjegyek forgalmi össze-gét 1874. évi áprilho végével következőnek találta: A bizottság saját följegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege 1 forintosokban 75.282.685 ft. 5 forintosokban 113.281.555 ft. 50 forintosokban 124 millió 843.300 ft. Összesen 313.407.540 ft. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbá-nyakra bekeblezett és forgalomban lévő zálogjegyek összege 98.591.732 ft 50 kr. Összesen 411.999.272 ft 50 krajczár.

A török vasutak csatlakozásáról írják a bécsi új „Pressének”, hogy a salonika-mitroviczi (563 kilom.) vonal már készen áll s 116 kilom. távolság hiányzik Nisig, hogy a Pest és a tenger közötti összeköttetés Szer-bián át helyreálljon. Másrészt (Stambul felé) Nistól Sofia és Bellovába mintegy 280 kilom. távolság kiépítése szükséges, hogy egyenes összeköttetés jöjjön létre Konstantinápolylyal, s erre három év kivántatnk. Ellen-ken a bosniai vonal a novii és suczavaival összekötve, melyre nézve Ausztria államszerződéssel bir, technikai-lag nehéz és kivitele több évet igényel.

A keleti vasut felülvizsgálatánál konstatált nagy-mérvű hiányok pótlása és a még szükséges építkezések megállapítása céljából a kormány Csörgő Gyula min. oszt. tanácsost és szakértőt Walthar Ágoston m. kir. vasuti s hajózási fölügyelőt küldötte ki.

A bécsi „Bankverein” min a salgótarján-zólyom-rutkai vonal építési fővállalkozója által támasztott kárté-ritési ügyben kiküldött szűkebb bizottság már a jövő héten megkezdí üléseit.

Egy hajóvontató gőzös beszerzése iránt tett köze-lebb felterjesztést a budapesti folyammérnökség a minisz-teriumhoz, minthogy azonban e czéha a miniszterium fedezetlen nem bir s különben is egy gőzös elégtelen vol-na, a kérelemnek hely nem adatott.

A budapesti gabnatőzde forgalma és árai a lefolyt héten következők voltak: Buz a eladatott 86000 vá-m-máza, átlagára 8.06 és pedig 83 fontos tiszavidékinek átlagára 8.11, 83 fns bánátnak átlagára 7.91, 83 fns fe-hérmegeyének átlagára 8.16. — R o z s eladatott 4800 mérő, átlagára 5.24, árpa 11.000 mérő, malátának 4.35; takarmánynak 3 ft 87 és fél krajczár. — A marhavásár forgalma és árai a következők voltak: Ökör fölhatott 1086, ebből eladatott 1049, 1 párnak 310 ft, mázsájá-nak 29 és fél ft. — Fejőstehén fölhatott 130, ebből eladatott 117, 1 párnak 235 ft. — Vágótehén fölha-tott 481, ebből eladatott 459, mázsájának 29 ft. — Bi-valy fölhatott 36, ebből eladatott 36, mázsájának 28 ft. — Borju fölhatott 1795, ebből eladatott 1785, 1 párnak 26 ft. — Birka —. Bárány fölhatott 1597, egy pár-nak 6 ft.

A Pannonia-gőzmalom-társaság 1873-re újabb ér-tesítések szerint nem fogadni osztalékok. A mérleg a mult évre ugyan 135.000 forint tiszta jövedelmet mutat föl, ebből 10% tantieme gyanánt az igazgatótanács javára vonatik le; a fönmaradó 121.500 forintból pedig a mult évi 80.000 ft veszteség fődőzendő első sorban. Ennél-fogva a még fönmaradó 40.000 ft, mely 33 ftos osztalé-ko-t engedne meg, nem fog szétosztatni, hanem a tartalékatapra fog utaltatni.

A bécs-novi-i vasut tárgyában a bécsi kereskedelmi miniszter egy interpellációra kijelenté, hogy még az épi-tési költségek sem puhatólattak ki eddigéle, — s így je-lenleg nem sok remény van annak azonnal kiépítésére.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről május 8. Gabonában jelentéktelen üzlet volt; a tőzsdén csekély forgalom mellett az árfolyamok esökkentek. Eladattak: magyar sorsjegyek 77.50, vasuti kölcsön 93.25, anglo 31 —30.50, takaréki és hitel 48—46.53, mun. 25.50—25. egyleti bank 38—34, pesti közüti 27.2, molnárok és sítők 240, orsz. takarékpéztár 71.50. Valuták nem változtak, 20 frankos arany 8.98, cs. arany 5.32, tallér 166 és fél.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. május 8-án.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva		Tartva		Magy. vasuti köles.		Adva		Tartva		
Hang.	Befiz.	font	forint	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	
Buza, bányási ó v. uj	88	7.45	7.60	215	Első magy. ált. biztosító-társaság	870	880	500	Első magyar serfőzde	410	415	93	93.50			
" " " "	85	7.70	7.85	200	Haza	330	335	200	Sertéshizlalo	158	160	134	134.50			
tiszav.	88	7.70	7.80	300	Pannonia	48	49	500	Athenaeum	245	246	215	215.75			
" " " "	85	7.95	8.05	100	Pesti bizt.	65	67	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	500	510	860	870			
" " " "	87			200	Hunnia	175	180	500	Ganzféle vasöntőde	285	290	32.25	32.75			
pestm.	88	7.65	7.75	300	Unio	272	274	200	Gschwindt-féle szeszgyár	210	211	976	978			
" " " "	85	7.90	8.	200	Budai	98	100	200	Börgyár	78	80	526	528			
fehértm.	88	7.75	8.	200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjamosoda	100	102	203	203.50			
" " " "	85	8.	8.10	80	Munizipális hitelintézet	25.50	25.75	100	Salgó-tarjani közszénbánya	92	93	205	206			
" " " "	87			85	Angol-magyar bank	30.50	30.75	200	Schlick-féle vasöntőde	145	148	202.50	203			
bácskai	87			160	Magyar általános hitelbank	143.25	143.50	200	Sóskuti kőbánya	110	115	417	420			
" " " "	85			200	Franco-magyar bank	56.50	57.	500	Első magyar szeszfinomító	150	155	318.50	319			
" " " "	85			100	Magyar általános földhitel-társ.	55.	55.25	200	Alagut	89	81	136.25	136.75			
				70	Pesti egyleti bank	46.50	47.					216.75	217.25			
				50	Takaré- és hitelgyulet	46.50	47.					95	95.50			
				50	Buda-ó-budai népbank	177	180					83.25	83.75			
				200	Budai kereskedelmi és iparbank	740	745					90.50	90.75			
				500	Pesti kereskedelmi bank	375	380					83	84			
				200	Pesti iparbank	52	53					93	94			
				100	Budapesti kézművesbank	44	45					82.50	83.			
				50	Hivatalnok. hitelgyulete I. em.	70	71					81.25	81.75			
				80	Kisbirtokos. hitelintézete	2330	2350					137.25	138.			
				100	Országos közp. takarékp. 5%	151	153					131.50	132.			
				1000	Pesti hazai	50	51					109.75	110.			
				100	Budapesti fővárosi	37	38					64.20	64.40			
				100	Kőbányai takarékpénztár	41	43									
				100	Külvárosi takarékpénztár	38	40									
				40	Szentendrei takarékpénztár	33	35									
				60	Újpesti takarékpénztár	260	265									
				500	Árpádmalom	110	112									
				500	Blumféle	138	140									
				500	Concordia	241	242									
				200	Erzsébet	795	800									
				160	Luzs	100	105									
				200	Molnár- és sütők	675	685									
				500	Hengermalom	18	20									
				300	Victoria	420	425									
				100	Első budapesti											
				100	Budai gyárudvar											
				1000	Pannonia											

A vidék hölgyei

gyakran zavarban vannak, midőn izlésük szerint akarnak öltözni s közvetlen környezetükben nem találva e czélnak megfelelő anyagokat, a fővárosból kívánják szükségleteiket fedezni, de e szándékról — megbízható czég ismeretének hiányában — az izlés, divat s anyagi előny rovására, többnyire kénytelenek lemondani. — Ezen kellemetlenség igen könnyen elkerülhető, ha a t. ez. vidéki hölgyek minden a női toilette s a házi szükséglet körébe tartozó kelmet, vásznat, szövetet sat. bizalommal csak

Hamburger Adolf

Budapest IV., uri-utcza 1-ső szám alatti
hölgydivatáru-raktárából

rendelnek meg.

Fennebbi czégem, fennállása óta folytonosan oda működött és működik, hogy azon hölgyeket, kiket lakhelyük távolsága a fővárosbani személyes bevásárlásban gátol, a legszigorúbb becsületesség s pontosság szemmel tartása, s a legmérsékeltőbb árak mellett, ellássa mindazon szükségletekkel, melyeket a jó izlés s divat mindenütt megkövetel.

Vidéki t. ez. állandó vásárlóim ezekre menő száma eléggé tanuskodik arról, hogy ezen üzletirányának minden tekintetben kielégítően sikerül megfelelnem.

A t. hölgyek általános tájékozásául szolgáljon a következő kivonati

Á R J E G Y Z É K:

Női ruhakelmék, legdúsabb választékban, rőfönkint 30, 40, 50 kr. — frt 1.
 Mosó-ruhakelmék, perkál-s batisztban rőfönkint 25, 30, 35-40 kr.
 Posztó-, flanel- és ripsz-gyapjukelmék, rőfönkint frt 1, 1.50, 2-2.50 kr.
 Selyemszövetek, tafota, Paille s Grosgrain, rőfönkint frt 1.50, 2, 2.50-3.
 Selyemgázir-, Illusion- s báli ruha-szövetek, rőfönkint 60, 80 kr, frt 1-1.50.
 Pompador Cachemirok, reggeli pongyolákra, rőfönkint 80 kr, frt 1-1.20.
 Angol bársenyők, feketék s színesek, rőfönkint frt 1, 1.50, 2-2.50.
 Selyembársenyők, minden színben, rőfönkint frt 3, 4, 5-10.
 Ruhaparketok, színesek s mintázottak, rőfönkint 30, 35, 40-50 kr.
 Gyászkeelmék, lustre-, cachemir-, terno- stb. szövetekben, bármely árban.
 Lőszőr-, berlini gyapju- s moir-alszöszöknnyák, (juponok) darabonkint frt 3, 5, 6-8.
 Hölgykalapok, fejkötők s baslikok, darabonkint frt 3, 5, 8-10.
 Beduinok és burkolók, (legújabb divatezikk) darabonkint frt 10, 12, 15-20.
 Nagy kendők, Longshawlok és Plaidek, darabonkint frt 6, 8, 10-15.
 Reczésekendők, berlini gyapjuból, darabonkint frt 2, 3, 4-5.
 Gyapjukendők, kicsinyek s félnagyok, darabonkint frt 1, 1.50, 2-3.
 Selymekendők, minden színben, darabonkint frt 2, 2.50, 3-4.
 Echarpe-ok s brochekekendők, gyapju és selyemből, darabonkint 50, 80 kr, frt 1-2.
 Moll Fichu-k, csipkével vagy himzették, darabonkint frt 1, 1.50, 2-3.
 Agy- s asztalterítők, bármely szín- és minőségben, darabonkint frt 5, 6, 8-10.
 Nap- és eső-ernyők, nemkülönbön legyezők minden árban.

Fonál- és sziléziai vásznak, 30 rőfősek, végenkint frt 8, 9, 10-12.
 Creas- és bórvasznak, fehérítették, 30 rőfősek, végenkint frt 10, 12, 14-15.
 Rumburgi vásznak, legfinomabbak, 30 rőfősek, végenkint frt 15, 18-20.
 Irhoni és hollandi vásznak, 50 rőfősek, végenkint frt 20, 22, 25-30.
 Rumburgi vásznak, kezfőnőből, 54 rőfősek, végenkint frt 25, 30, 40-50.
 Len- s patent-csinvatok, fehérek, 30 rőfősek, végenkint frt 10, 12-15.
 Czörnakanavaszok, agy neműekre, 30 rőfősek, végenkint frt 8, 10, 12-15.
 Nanking, agy neműekre, sarga és fehér színű, rőfönkint 30, 40, 45-50 kr.
 Chiffonok, fehéreneműekre, (1 vég körülbelül 70 rőf) rőfönkint 25, 30, 35-40 kr.
 Lepedővásznak, 1/4 és 1/2 szélesek, rőfönkint frt 1, 1.20, 1.50-1.80 kr.
 Pikét és bordas parketok, fehérek, rőfönkint 40, 50, 60, 70 kr.
 Derekalj- s butor-csinvatok, színesek, rőfönkint 80 kr, frt 1, 1.20-1.50.
 Asztali- s kávéasabrosok, színesek, minden nagyságban, darabonkint frt 3, 4, 5-6.
 Len asztali- és törülköző-kendők, tuezatonkint frt 6, 8, 10-12.
 Csemege-asztalkendők, bármely színben, tuezatonkint frt 2.50, 3-4.
 Csipkefüggönyök, páronkint frt 8, 10-15, rőfönkint 50, 75 kr, frt 1.
 Butor-ripszek és cretonok, színesek, rőfönkint 50, 80 kr, frt 1, 1.50-2.
 Mollok, erpe-lissek és tartatánok, végenkint frt 4, 5, 6, 8-10.
 Organtínok, fehérek és színesek, végenkint frt 1, 1.20, 1.50, 2.
 Len-zsebkendők, fehérek és színesek, tuezatonkint frt 2, 3, 4, 6-8.
 Fűződerékek, hölgyek számára, derekűség szerint, darabonkint frt 3, 4, 5-6.

Fehérneműek, urak, hölgyek és gyermekek számára, a legjobb minőségben, dus választékban s rendkívül jutányos árakon.

Hölgyruhák, bármely kívánt kelmetből, választékosan, haladéktalanul s legolesőbban, a legújabb divat szerint készítettnek el.

Megrendelések s bármilyen levélbeli megbízások, minden, habár itt nem jegyzett czikkre, a legesekélyebbtől a legmagasb értékűig, az árösszeg postai utávétele vagy előleges beküldése mellett — csomagolási díj felszámítása nélkül — a legnagyobb figyelemmel haladéktalanul eszközöltetnek.

Minden eshetőleg meg nem felelő áru visszavétetik s legkészségesebben becse éltetik.

Levélbeli kívánatra minták, a rőfár s kelmeszélesség pontos megjelölésével, bárhova ingyen s bérmentve küldetnek.

Ingyenmellékletek adatnak:

minden { 10-25 frtig egy elegáns legyező. } aránylagos
 megrende- { 25-50 frtig egy berlini gyapjukendő. } arengedményül.
 léshez: { 50-100 frtig egy szép kelmeruha. }

